

نظام مدارس اسرائیل: تفکیک، نه تساوی

شهروندان عرب فلسطینی برای تحصیلات با تبعیض رو به رو هستند

(بیت المقدس، ۵ دسامبر ۲۰۰۱) "سازمان نظارت بر حقوق بشر" طی یک گزارش جدید که امروز منتشر شد، اعلام کرد اسرائیل بطور سیستماتیک شهروندان عرب فلسطینی را در مدارس دولتی مورد تبعیض قرار می دهد.

این گزارش ۱۸۷ صفحه ای که تحت عنوان "طبقه درجه دو: تبعیض علیه کودکان عرب فلسطینی در مدارس اسرائیلی" می باشد، بر اساس پژوهش "سازمان نظارت بر حقوق بشر" در بیست و شش مدرسه عرب و یهودی و نیز آمارهای ملی که توسط دولت اسرائیل جمع آوری شده اند تهیه شده است. در حدود یک چهارم از ۱/۶ میلیون دانش آموز مدارس اسرائیل را شهروندان عرب فلسطینی تشکیل می دهند که در مدارس دولتی اداره می شوند مشغول به تحصیل می باشند. مدارس دولتی شهروندان عرب فلسطینی جدای از مدارس یهودیان که اکثریت را تشکیل می دهند اداره می شود.

زما کورسن نف مشاور بخش حقوق کودکان "سازمان نظارت بر حقوق بشر" اظهار داشت: "مدارس عرب که توسط دولت اداره می شوند به اندازه یک دنیا از مدارس دولتی یهودی مجزا و متفاوت هستند." وی افزود: "کودکان عرب فلسطینی خدمات تحصیلی به مراتب پایین تری در مقایسه با کودکان یهودی دریافت می کنند و عملکرد تحصیلی ضعیف آنها به خوبی بیانگر این مطلب است."

نرخ ترک تحصیل کودکان عرب فلسطینی سه برابر بیش از کودکان یهودی بوده و تعداد کمتری از آنها قادرند امتحان نهایی برای دریافت دیپلم دبیرستان را با موفقیت پشت سر گذارند. علاوه بر این، تعداد کمی از دانش آموزان

فلسطینی به دانشگاه راه می‌یابند. در میان اعراب فلسطینی، دانش آموزان بادیه نشین صحرای نقب بدترین شرایط را دارند. کورسن نف تاکید کرد: "این تبعیض خصلت فزاینده‌ای دارد بطوریکه در کلاس‌های بالاتر تعداد کمتری از دانش آموزان عرب فلسطینی به چشم می‌خورند."

گزارش یاد شده حاوی تفاوت‌های فاحشی است که تقریباً در همه ابعاد نظام آموزشی اسرائیل وجود دارند. وزارت آموزش و پرورش سرانه یکسانی برای کودکان عرب فلسطینی و کودکان یهودی اختصاص نمی‌دهد. کلاس‌های کودکان فلسطینی به میزان ۲۰ درصد شلوغ‌تر از کلاس‌های یهودیان است. دانش‌آموزان عرب با وجود نیاز بیشتری که دارند، از کلاس‌های تقویتی و فوق‌العاده کمتری برخوردارند. بخشی از این مسئله ناشی از معیار متفاوتی است که وزارت آموزش و پرورش اسرائیل برای برآورد نیازهای کودکان عرب و یهودی بکار می‌گیرد. ساختمان مدارس کودکان عرب در بدترین شرایط ممکن است و بسیاری از محله‌ها فاقد کودکستان برای کودکان سه و چهار ساله می‌باشند. دانش‌آموزان عرب فلسطینی دسترسی یکسانی به برنامه‌های مشاوره‌ای و یا شغلی ندارند. یکی از بزرگترین شکاف‌ها در حوزه آموزش کودکان استثنایی وجود دارد که در آن دانش‌آموزان عقب‌مانده عرب فلسطینی ضمن آنکه بودجه و خدمات کمتری دریافت کرده و دسترسی محدودتری به مدارس ویژه دارند، فاقد برنامه‌های آموزشی مناسبی در این زمینه هستند.

با وجود آنکه عربی زبان رسمی و آموزشی در اسرائیل است، دولت بطور کلی منابع کمی صرف توسعه برنامه‌ریزی درسی عربی کرده و معلمان عرب فلسطینی کتب درسی و امکانات آموزشی بسیار کمتری در مقایسه با هم‌تایان یهودی خود در اختیار دارند. از این گذشته، محتوای برخی کتب بخصوص آموزش اجباری متون دینی یهودی موجب احساس بیگانگی در میان دانش‌آموزان و معلمان عرب می‌شود.

کورسن نف گفت: "دولت با وجود آنکه اعتراف کرده است بودجه بیشتری صرف کودکان یهودی می‌کند به این سیاست خود همچنان ادامه می‌دهد." وی افزود: "نیازمندترین کودکان که کودکان عرب فلسطینی بخصوص بادیه نشین‌های صحرای

نقب هستند، کمترین امکانات را دریافت می‌کنند." پاییز گذشته دولت قول تخصیص بودجه بیشتری برای آموزش اعراب داد. اما امسال شواهدی دال بر اجرای این قول در بودجه سال ۲۰۰۲ مشاهده نمی‌شود.

"سازمان نظارت بر حقوق بشر" از دولت اسرائیل می‌خواهد هر چه زودتر به تبعیض در نظام مدارس خود پایان دهد:

* وزارت آموزش و پرورش باید یک سیاست مکتوبی در زمینه تساوی و برابری‌جویی اتخاذ نماید که صریحا مانع تبعیض‌های دینی، نژادی، قومی و یا جنسیتی شود. این وزارت باید بلافاصله توزیع بدون تبعیض بودجه و برنامه‌های مدارس را آغاز نموده و بودجه اضافی دیگری صرف از بین بردن شکاف آموزشی اعراب و یهودیان نماید.

* کنیست (پارلمان اسرائیل) باید قوانین آموزشی را اصلاح کرده تا مانع تبعیض‌هایی شود که توسط دولت اعمال می‌شوند.

* دولت باید با انجام اقداماتی مشارکت شهروندان عرب فلسطینی را در همه ابعاد تصمیم‌گیری در زمینه منابع و سیاست‌های آموزشی ارتقا بخشد.